

працьлежнасьця ў заходу і ўсходу ў нас (як-бы не зъмяняліся ягоныя асіродкі: на той час — Полацак і Смаленск, пасыль — Вільня й Полацак, яшчэ пасыль — Вільня й Менск, ціпер — эміграцыя і Бацькаўшчына). Навет у сьвяткаваньні — веснавая Аўфрасінія й восенскі Мэркур.

Але гэта ўжо справа прапановы й развагі. Сяньня-ж у нас — сьвята Аўфрасіні-Прадславы, ужо ўзвесленай на шляхах традыцый патронкі Беларусі. Яно ўжо мусіць стацца вялікім нацыянальным съявам для кожнага съведамага суродзіча. Бо гэта — сьвята самой Святой Працы. І пры гэтым, што яшчэ мо важней — працы нацыянальнай, працы культурнай і прасьветнай, якраз тэй працы, якой мы найболыш заўдзячаем усё сваё нацыянальнае абуджэнне й адраджэнне. Ды разам із тым — сьвята працы съціплай, не настаўленай на бағацце й славу, і — працы волевай, напорнай і ўпорыстай, самаданай у пасьвяще аж да манаства. Такой працы, якой найболыш трэба нам сінія. Каб не заглушыў Балын нядолі ці які-небудзь блёкаг зводу нацыянальныя съцекі-дарожкі.

І ў гэтым-ж агульна-нацыянальным съяве павінны асабліва абходзіць і свае асобныя сьвяты некаторыя зь перадавых і баёвых аддзелаў нацыі. Найперш можа — нашыя маткі, сестры й сябровікі, для якіх гэты дзень Жанчыны-Працаўніцы мусіць стацца на менш дарагім, як нядаўна адзначаны агульна-людзкі Дзень Жанчыны-Маці. А гэта-ж да таго й дзень жанчыны-працаўніцы нацыянальнай, жанчыны-культурнай... Нарашце-ж, мо не наапошку, павінна быць тут-ж а нашае, мо прафесійнае сьвята — сьвята працаўнікоў размнажэння пісанага слова, якому найболыш і была пасьвяціўшыся сів. Аўфрасінія, у сяньняшнім сেнсе — сьвята друку, і пры гэтым — нацыянальная друку.

Гэтыя вялікі й шматзначэнныя нацыянальныя дзены і ўшануімі сяньня хоць у сэрцах сваіх, супоўнішы іх цёплай і шчыралай малітвой да Тае, Каго ўжо абраў сабе за Апакунку-Заступніцу, малітвой за Бацькаўшчыну, ейныя крыжавыя пакуты сяньня й ціхую радасць съціплай упорыстай Святой Працы, што ня можа ня быць укаранаванай вянцом збаўлення у спадзяваным съветлым Заўтра.

ПЕРАМОГА НАЦЫЯНАЛІСТЫХ

Еганэсбург (ДЭНА-Рэйтар). Паводля канчальных вынікаў усегаульніх выбараў у Паўдзённа-афрыканскай Вуніі дасcoleшні ўрадавая вунійная партыя ген. Сматса пацярпела няўдачу. На першое месца выйшла партыя нацыяналістых, здабыўшы 70 месцаў, і толькі за ёй ідзе юнацкая партыя (65 месцаў), тады афрыканская партыя (9 месцаў) і работніцкая партыя (6 месцаў). Прэм'ер-міністар ген. Сматс падаў генэрал-губэрнатару свою адставу. Старшыня пераможніца нацыяналістичнай партыі д-р Малян выкліканы ў Праторыю. Сматс застаецца выконваць абязвязкі да ўтварэння новага ўраду. Ен адкінуў прапановы колькіх новаабраных дэпутатаў ягонае партыі пераняць іхны мандат у парлямэнце (Сматс самога ня выбралі навет у ягонаі выбарнай акружке).

ІМКНУЩА АДЛУЧЫЦЦА

Еганэсбург (ДЭНА). Др. Малян, старшыня пераможніка ў паўдзённа-афрыканскіх выбараў нацыяналістичнай партыі, паводля АФП, заявіў у інтар'ю, што ягоная партыя імкненца да адлучэння Паўдзённа-афрыканскай Вуніі ад Брытанскіх Каронаў і ўтварэння незалежнай рэспублікі. Толькі на гэтым шляху можна дасягнуць гарантіі таго, што Паўдзённая Афрыка ня будзе больш уцягнутая ў вайну Вялікабрытаніі. У кожнім разе, адпаведныя мерапрыемствы могуць быць ужываны толькі пасыль народнага галасаванья, а не на аснове простае бальшыні ў парлямэнце.

Ягоная партыя, сказаў далей др. Малян, стаіць за тое, каб Афрыканцы (бурскага паходжання) й Паўдзённыя Афрыканцы, што гавораць паангельску, былі поўнасцю зраўнаны ў правах. Дзяржаўнымі мовамі павінны быць афрыканская й ангельская.

ЗАГАДЫ, ПАСЯРЭДНІЦТВЫ...

Рада Бясыпекі ўхваліла была загад спыніць ваенныя дзеяніні ў Палестыне, дала тэрмін 36 гадзін, працягнула на 48, і ўсё дарма. Прэзыдэнт швэдзкага Чырвонага Крыжа, граф Бернадот, прыняў запросіны Задзіночаных Нацый ю пасярэндніцач у Палестынскім канфлікце. Ён падаецца ў Палестыну. Граф Бернадот ведамы, як пасярэнднік у вапошніх днёх капітуляцыі Нямеччыны. Ён даводзіцца пляменыкам швэдзкаму каралю й жанаты з дачкою аднаго амэрыканскага мультыміліяна.

БАЯЦЦА КАНФЛІКТУ МІЖ ЗША І ВЯЛІКАБРЫТАНІЯЙ

Лёндан (ДЭНА-Рэйтар). Назіральнікі ў брытанскай стаіцы баяцца, што ЗША, калі толькі яны здаймуць сваю забарону вывазу зброі на карысць Израэлю, можуть зумусіць Вялікабрытанію із свайго боку зьніць забарону пастачаньня зброі Арабам за вузкім межамі забавязаньня ў ўмовах. Гэта давяло-б да стану, у якім Амэрыка й Вялікабрытанія сталі-б у палестынскім канфлікце на супрацьлежных варожых бакох. Думаюць, што гэта пытанье аблікроўваў міністар Бевін пры сваёй сустрэчы з амэрыканскім паслом у Лёндане Люісам Дугласам.

ВЫМАГАНЬНІ ИТАЛІІ

Рым (ДЭНА-Рэйтар). Італія заклікала чатыры вялікія дзяржавы выступіць за правядзеніе ўстаноўленых у мірні умове кляўзуляў пра італьянска-юга-слаўскія межы.

Італіянскі ўрад выступіць перад вялікімі дзяржавамі супраць юга-славскіх тэрытарыяльных вымaganьняў да Аўstryі, падчырквачы, што пры задавальнені юга-слаўскіх вымaganьняў было-б адrezанае адзінае чыгуначнае спалучэнне з Венай, што засталося Італіі.

АДУСЮЛЬ

НА СУД САВЕЦКИХ БРАХУНОЎ І КАТАЎ!

Ведамы «незварачэнец» Віктар Краўчанка, што заўстася ў Амэрыцы й выдаў там кніжку «Я выбраў сваю» з войстрым выкрыццём савецкага ладу й камуністычнае работы, прыцягвае да суда французскую газету «Летр Франсэз», якая паспрабавала нізка паклёткі і інсінуацыяў на Краўчанку «зыняпраудзіць» выкрыту ім прафесія. Саветы й іхны замежныя служкі ліхаманкава рыхтуюцца да гэтага суда, съпешна прэпаруюць съветчаны й съветкаў супраць Краўчанкі. Гэтак ужо спропараўвалі, між іншага, аж трох ягоных «жонак», што маюць давесці ягону «немаральнасць». Судовы працэс у кожнім разе дакляруе стацца вельмі сэнсацыйным, а для савета-камуны ня дужа прыемным...

Краўчанка выдаў у гэтай справе заяву, дазволіўшы перадрукуюць яе, «дзе хая, колькі хая і ў якіх хая мовах». У канцы гэтае абшырнае заявы ён піша: «Я перакананы, што ў краёх, дзе існуе свабода інфармацый і перакананьня, грамадзкая думка дужэйшая за гаспадароў палітыкінае дзяржавы, якія дзеюць за межамі праз свае камуністычныя пятыя калёны. У Крамлі добра ведаюць, што ў Парыжы, сталіцы вольнага краю, суд ня будзе адбывацца так, як у Маскве, Софіі ці Белградзе. У Парыжы съветкі абвінавачаныя ня будуць зазнаваць фізычных катаўніцтваў і маральнага тэракту. Іхныя съветчаны нікім ня будуць прадыктаваны, і прысуд ня будзе загадзя падрыхтаваны. Але даўгія руки Крамля будуць сягаць і да суда ў Парыжы, наколькі гэта будзе датычыць да ягоных собскіх съветкаў: іхная вернасць Крамлю будзе гарантаваная не адно іхных собскіх жыцьцём і бяспекаю, але таксама бяспекаю іхных сем'яў, што застаюцца ў СССР, як закладнікі.

Але што адбудзеца, ці падумаў пра гэта Крамль, калі парыскія трыбуна пачне атрымваць тыяты на тарыяльна засьветчаных заявў-съветчаніцай ад ДП, калішніх жыхароў СССР, што цяпер з віны савецкага рэжыму пераносіць цяжкое й горкае жыцьцё ў безльчы лягераў Нямеччыны, Аўстрыі й Італіі? Што здолеюць выставіць супраць гэтага на судзе Жоліе Кюры, рэдактары «Юманітэ», крамлеўскія генэралы й савецкія ўрадаўцы, што супрацтваваць яны гэтаму патоку жытвое праўды?

А што здарыцца, калі суд дазволіць раду ДП рознага стану і веку зьяўліца перад ім у выглядзе съветкаў, якія могуць расказаць чыстую прэзіду пра савецкіх рэжыму?

Каму дасьць больш вёры грамадзкая думка съвету: Крамлю, ягоным агентам, ці ягоным ахвярам?

Спрочкі на судзе ня будуць падобнымі да спрэчак ЗН, дзе пудны і ўсім зборы Грамыка бяскарна гласлоўна аблівае брудам сваіх апанаўтаў. У Парыжы перад судом савецкі ўрад будзе мусіць апраўдвацца.

Але-ж, ці не такім сабе працэдэўтычным Нюорнборгам паверненца для савецка-бальшавіцкіх ваенних і неваенних злачынцаў гэты Краўчанкаўскі Парыж?

Ад рэдакцыі. Калі-б хто з нашых ДП захацеў-бы стаць у прыгодзе свайм і съмовымі съветчаніямі або асабістымі выступленіямі чи вышуспомненымі судзе, дык наша рэдакцыя ахвоча прапануе сваё пасярэндніцтва. Пісьмовыя съветчаны (як сказана, засьветчаныя натарыяльна, г. зн. у якога-небудзь нямецкага ці іншага натарыуса) і заявы аб гатавасці выступіць асабіста можна кіраваць на адрыс рэдакцыі «Бацькаўшчыны».

НАХАЛЬНЫЙ КОНТРИПРЭТЭНЗІ

Лёндан (ДЭНА). Савецкі ўрад, кавалік АФП, паведаміў нотаю брытанскія міністэрства замежных спраў, што ён ня толькі ня дасьць нікага адшкадаванія за паветраную катастрофу ў Гатаве, ахвяраю якое палеглі брытанскія й савецкія машыны з людзьмі, але яшчэ ўздымае й контрипрэтэнзіі. Добропаданіфармаваны колы Лёндану выясняюць, што брытанскі ўрад адкіне гэтыя контрипрэтэнзіі саветаў. Думаюць, што міністар Бэзін адмовіцца разглядаць інцыдэнт, як вычарпаны, і дапушчаюць, што пры новай савецкай адмове Вялікабрытанія перадасьць справу міжнароднаму суду.

ТОЛЬКІ ПРАЗ АДНУ ДЗІРКУ

Бэрлін (ДЭНА). Заступнік амэрыканскага вайсковага губэрнатора Нямеччыны, ген. Гэйс, паведаміў краёвым вайсковым губэрнаторам у амэрыканскай зоне, што супрацоўнікі афіцыйных савецкіх місін у будучыні маюць права ўніжджаць у амэрыканскую зону толькі праз амэрыканскі кантрольны пункт Гэльмштэт у брытанскай зоне. Дасюль саветам была магчымасць уезду ў амэрыканскую зону ў кожнім, дазволеным дзеля не-рэходу мяжы пункце.

ЛЁНДАНСКІЯ ПЕРАМОВЫ

Колькі тыдніяў, як вядуцца ў Лёндане перамовы паміж ЗША, Ангельшчынай, Францыяй і краімі Бэнзлюксу ў справе адбudosы Зашодніх Нямеччыны. ЗША жадаюць як найбарджджай адбудаваць Зашоднію Нямеччыну, тымчасам як Францыя бачыць у гэтым акце далейшую пагрозу сабе. Таму Францыя жадае браць актыўныя удзел у кантролі Рурскага прамысловасці, вытворчасці, тэхнікі й агрономіі, але яны будуць усебакова карысныя для нас ня толькі тады, калі атрымаюць належную фаховую веду, але тады, калі будуць прасякнутыя да глыбіні душы нацыянальнае съведамасці, а гэта ім улікоць на сэрцы й душы толькі настаўнікі, як духоўныя, так і съвёцкія (пэўна-ж, толькі ідеалісты, а не рамеснікі).

НА ТЭМЫ ДНЯ

ЦІ АДНЫ ІНЖЫНЭРЫ?

(Да артыкулу «Арганізуйма нашыя фаховыя кадры» — «Бацькаўшчына», № 17 (20).)

Арганізацыя фаховых кадраў — пытанье вялікае вагі й значэння, ад якога залежыць сіла нашае нацыянальнае адпороць на вынарадаўленне тут, на эміграцыі, дабрава як тут, так і на вольнай Бацькаўшчыне, адбудова яе ня наданыне правільнага ходу эканамічнаму й палітычнаму жыцьцю нашага гаспадарства ды вырабленыне добрае славы народу нашага ў сусвете. Ня можна аднак пагадзіцца на такос лёгкае развязаныне гэтага, якое раіць др. Я. М., што калі сьевіц цяпер «зматар'ялізаваны да шпіку касыц», дык і нам застасцца толькі натарыяць на тэхніка-інжынераў, якія здаюць наўгароду нашыя нацыянальнае съведамасць і наўгароду нашага народу.

Мы ўсе пэўныя, што здабудзем сваё незалежнае гаспадарства. А тады-ж і пісары свае валасныя напэўна спатрэбніцы, хоць іх др. Я. М. і зусім ня дорыць ласкай — яе ўсе яны й п'яніцы, як ня кожны інжынэр ці тэхнік ія п'яніца. А што да лекараў, дык паважаны доктар хіба мае тут нешта асабістасць — ці часамі не пабойваецца ён канкурэнцыі?.. Но маем-же іх ня так ужо шмат, як гэта стараецца ўпэўніць др. Я. М., і калі вернемся на вольную Бацькаўшчыну, дык напэўна будзе адчуваніца вялізарная нястача іх. Нельга так вузка глядзець, што гэтыя фах на эміграцыі для нашых мала паплатны,

СПРАВЫ ДП

6-ая ПРЭСАВАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ IPO

Як і папердні разам, канфэрэнцыя адбылася ў цяперашній сядзібе Галоўнае Гасподы IPO на Амэрыканскую Зону ў гор. Бад-Кісінген (19. 5.). Ізноў адчыніў яе шэф інфармацыйнага аддзела сп. Дэнлінгер, спыніўшыся адразу на справе Жэнэўскае Сесіі IPO (гл. «Бацькаўшчына», № 17 (20)). Ён падчыркнуў, што генэральны сакратар ПК IPO сп. Ток у сваёй прамове на сесіі войстра крытыкаў дасюлешнія мэтады перасялення, якія вырадзіліся ў просты набор працоўнае сілы, пры чым жанчыны й дзецы пакідаюцца ў лягерах. Паводле сп. Тока, гаспадарствы павінны прыняць плян пра дапушчэнне пэўнага ліку ДП незалежна ад іхнага роду, веку, працаздольнасці ды нацыянальнасці, і толькі тады праблема ДП можа быць развязана. Далей сп. Дэнлінгер падаў, што на працягу двух тыдняў чакаецца з Амэрыкі імпрэсары ё сп. Гірак, які мае прагледзець і выбраць спасярод ДП лепшыя музичныя сілы; гэтым-ж часам мае прыбыць бэльгійскі дэлегат у справе эміграцыі студэнтаў ДП у Бэльгію для студыяванья на тамтэйшых унівэрсітэтах, паводле заяўленай на сесіі ў Жэнэве прапановы бэльгійскага ўраду. IPO дастася ў сваё распараджаныне новыя параплавы, што прысыпешыць справу эміграцыі. Сп. Дэнлінгер абвесціў таксама конкурс на эмблему IPO (першая прэмія — 100 дал., другая — 50 дал., удзел могуць усі цэлі).

Тады выступіў галоўны дырэктар IPO на Амэрыканскую Зону сп. Эдуардс, падаўшы некаторыя навіны ў справе эміграцыі (умова з Вэнэцузэлю на прыняціе 50 000 ДП, з Бразылія — на 50 000, з іх 5 тыс. сёлета) ды зноў закрануўшы бязгрунтоўную нямецкія закіды ДП у злачыннасці. Далей у выступленні сп. Эдуардса, і пасля іншымі, шмат закраналася нядаўная канфэрэнцыя разумовых працаўнікоў у Гваце (Швайцарыя). Сп. Эдуардс выказаў даволі скептычны, навет пэсамістычны пагляд на перспектывы эміграцыі гэтае групы працаўнікоў наагул і на вынікі працы канфэрэнцыі ў Гваце ўпаасобку. Прадстаўнікі прэзы закі-

далі IPO, што на канфэрэнцыю ў Гваце былі пасланыя дэлегаты на выбраныя ДП, а прызначаныя IPO, прычым нацыянальнасці або на былі прадстаўленыя зусім, або прадстаўленыя непрапарціональна (4 Жыды, 4 Украінцы, 3 Эстонцы, 3 Летувісы, 2 Латышы, 1 Поляк, 1 Рәсеец, нашых Беларусаў зусім не ўважалі за патрэбнае паклікаць). На гэтыя закіды кіраўніцтва IPO на здолела здавальняюча вытлумачыцца, а з выступленняў дэлегатаў, якім пащасціла быць на гэней канфэрэнцыі, апрача пераказу прыемных уражаньняў і некаторых статыстычных дадзеных (пад апеку IPO ёсьць каля 30 тыс. разумовых працаўнікоў, з іх 10 000 перегістраваных, 10 тыс. студэнтаў) — запраўды ня было відаць якіх-небудзь абиадзейвальных перспектываў, што толькі пацвярджала скепсіс сп. Эдуардса.

Сп. Эдуард паведаміў, што Галоўная Гаспада Амэрыканскія Арміі парэкамендавала адпаведным дзейнікам даваць тым ДП, якія ўжо выехалі з Нямецчыны, дазвол наведаць сваіх свялкоў і знаёмых у Нямецчыне тэрмінам да 2-3 тыдняў.

У вадказах на пытаныні, пастаўленыя Саюзам Ліцэнзіянтаў ДП-прэзы, было пададзена пра новыя парадак, паводле якога ДП будуть чакаць выкліку на транспарт (пасля адбыцця ўсіх фармальнасцяў для эміграцыі) у сваіх-жа лягерах, а не ў вадмысловых «пераходных», як было дасюль. Паведамлена пра стварэнне Праўнае Камісіі пры IPO дзеля разгляду ў памогі ДП у ўсякіх справах праўнага характару. Пра стварэнне пры Галоўнай Гасподзе IPO дараднае рады з ДП вядуцца перамовы з вайсковою ўладаю, і няма ведама, калі скончыцца. Справа ападаткавання прэзы ДП развязываецца таксама ў перамовах з вайсковою ўладаю. Нарэшце, было выказано, што IPO, відаць, праіснуе толькі яшчэ гады трох, і пасля будзе заменена іншай установаю.

Наступная канфэрэнцыя запраектаваная на 16. 6. у тым-же Бад-Кісінгене.

М. П.

СЪМЕЛА ЕДЗЫЦЕ!

(Ліст із Францыі).

Паважаныя суродзічы Беларусы ў Остэргофене ў іншых лягерах ДП!

Я, былы жыхар лягера Остэргофэн, 15 красавіка сёлета выехаў у Францыю з г. Амбрэргу. Датуль з нашага лягера яшчэ нікто не паехаў у Францыю, я выехаў адзін і першы. І цяпер я шлю Вам, паважаныя суродзічы, шчырае прызвітанье ўзычу Вам што найбаржджайшага выезду з Нямецчыны.

22 красавіка я ўжо быў засхады на месца, і 23 стаў на працу. Працу ў гаспадара калія невялічкага мястечка Міролю ў дэпартамэнце Клермон-Фран. Найперш, калі я прыехаў у Францыю, дык пабачыў, што тут зусім іншы сьвет, як у Нямецчыне. Купіш, што хоч і колькі хоч, толькі былі-б гроши. Французы да чужаземцаў вельмі ветлівыя. Да мяне гаспадары таксама ставяцца вельмі добра. Тут, калі толькі прыйдзеш у сяло, дык адразу пабачыш, што ў сяле вялікі паноў няма. Кажны гаспадар сам працуе. Я таксама працу разам з гаспадаром. Харчуюся таксама разам за адным сталом і ем тое самае, што я гаспадар, і так-

РОЗНАСЦЬ ХАРЧОВЫХ РАЦЫЁНАЎ ДП

Бэрлін (ДЭНА). ДП Брытанскія зоны, якія летася атрымвалі 1550 калёрыяў штодня, ад часу памяшання харчовага забясьпечання цяпер атрымваюць найвы-

шыёздзе гаворыць: «Вось сюдзю дарога, толькі сюдзю можна праісці». Запраўды-ж... Дарога зварочвае на ўсход. «Добрая варажба», — думае Прадслава. «А што робіцца цяпер у князёўскім замку? Пэўна, яшчэ съпяць. А можа стары князь прачніўся і думае: «За каго-блізей аддаць маладую князёўну?» Паслуго пэўна ўжо ўстаўшы, ціха снус, каб не пабудзіць князя. А зьнейкага аддаленага замку напэўна едзе новы сват да Прадславы. Князёўна ўсьміхаецца. Але раптам пільна пачынае ўзірацца наперад. Вунь там віднеюць нейкія вежы. «Ці-ж то манастырская цэрква, ці-ж то ўжо блізкі канец падарожжа?» — пытаецца сама ў сябе Прадслава. Так-так. Вось выглянула сонца. Блішчыць, мнянецца царкоўныя крыж, ветліва ўсьміхаюцца старыя манастырскія съцены спаміж гушчару дрэваў. Стук-стук — нясьмелала пастукала маленькая князёўна ў вакенца калія брамы. Моцна затыхала сэрца.

— Чаго трэба? — выглянула з вакенца старэнкай манашка.

— Да ігумені. Яна мая ѥця, — борзыдзен'ка, дрыжачым голасам прагаварыла Прадслава.

Ціха адчынілася манастырская брама. Князёўна маля на подбегам кінулася на панадворак. «Да ѥці», — шапталі маленькія губкі.

— Ох, Прадслава! — зьдзівілася, пабачыўшы яе, старэнкай ігуменія, — ты чаго тут?

— Їёця, я хачу... я хачу... быць манашкай. Я хачу перапісваць кнігі... — дзіцячы голас дрыжэй, на вочы набягагалі сълзы. Моцна, з цэлай сілы прытулілася да ігумені, зашчаміла ў руках крысо ейнае манашынскае вопраткі. І ці-ж стане сілы старэнкай супрацівіцца?

На двары ясны летні дзень. Ды на шмат відана праочаеца ў маленьку келетку князёўны-манашкі. Ой! якое съвята было ўчора ў манаstry. Прыймо но-вае сястры. Падстрыганыне. Няма ўжо даўгое касы — красы дзяячай. Учора — князёўна Прадслава, сяноўня — манашка Аўфрасінья.

Н. АРСЕНЬНЕВА

ЗНЯВАЖАНЫМ СЪЦЯГОМ

Калі у туманы нязьведеных прастораў
Магутная Армада слала караблі, —
Раскінуўшы крылья над імі і над морам,
Па славу ў родныя съцягі плылі.
І кожны карабель нёс горда і пышліва
Свой съцяг на машце найвышэйшай праз вятры.
Радзімай быў ён ім, у сінім морскім шкліве
Загубленым здабыўцам, юнгам ці старым.

І нас няветлы лёс ад Бацькаўшчыны мілай

Разымёу па съвеце сяныя, як лісьцё.
Тут, на чужацкіх кручах і пахілах,
Нам бел-чырвона-белы съцяг — усё.

Хай не на гордай машце ён, і не ў блакітах,
І не па славу тут із намі, — ён
Для ўсіх нас — Бацькаўшчына:

Нёман, апавіты
Пясыців песьняю... аб родных сёлах сон...

Усё, што ў нас было, што ёсьць, усё, што будзе
У бел-чырвона-беласе ўваткана палатно.
І вось яно — стаптанае у пыле й брудзе,
З узвышшаў ворагам нізынена на дно...

Ды ці патрапіць хто арлом падрэзаць крылы,
Прымусіць поўзаць тых, што створаны лунаць?
Шугай-ж гэн, у сінь, съцягі Радзімы мілай,
Дармо, што топчуць вас, —

на славу
вам

і нам!

ШКОЛА НАСТАУНІКАЎ АНГЕЛЬСКАЕ МОВЫ У ЛІУФЕ

20-га травеня сёлета ў Ліуфе адбываўся другі выпуск настаўнікаў ангельскай мовы. Як і ў першым выпуску, сярод іншых нацыянальнасцяў школу скончылі з Беларусы. Усе яны атрымалі вельмі добрыя адзнакі їх дыплёмы першас катэгорыі з рэкамэндацыямі, як кампэтенты настаўнікі ангельскай мовы.

Школа настаўнікаў ангельскай мовы заарганізаваная гэтак званым „Church World Service“ і мае высокакваліфікованых выкладчыкаў. У курсе школы наступныя дысцыпліны: штодзённая ангельская мова, фантыка, граматыка, ангельская карэспандэнцыя, ангельская літаратура, амэрыканская літаратура, гісторыя Амэрыкі й дыдактыка. Усё выкладацца вылучна ў ангельскай мове.

Школа заслугоўвае на вялікую ўвагу нашае грамадзкія саюсы, і было-б вельмі пажадана, каб і на наступны курс, які пачненца прыблізна 15 чырвени, пайшло як мага больш Беларусы. Наступны набор прадугледжвае разам з настаўніцкім курсам і курсам рыхтавання перакладчыкаў, а таксама курсам рыхтавання службоўцаў для апарату IPO і іншых амэрыканскіх установаў. Тэрмін навучання ў школе з месяцы, але ёсьць таксама і месечны курс для тых, хто ўжо добра ведае мову. Сыкіраванье ў школу дае «афіцэр працы» Араэтому (*Area Employment Officer*), або, калі апошнім нічога аб гэтым няведама, дык беспасярэдні лягерная адміністрацыя.

Адрэс школы: Lauf (Pegnitz), Camp „Victoria“, English Teachers Training School.

КАНАДА БЯРЭЦЬ 18 000

Бад Наўгайм (ДЭНА). Як падае IPO паводле вестак канадзкага радыё, Канада заявіла сваю гатовасць прыняць на працягу сёлетняга году 18 000 ДП з Нямецчыны. Мяркуеца перавозіць паветраным шляхам у Канаду па 1 400 ДП штомесяцу.

Адзін ложак. Насупраць вакна крыж. Маленькая мушка беца аб шыбу, шукае дарогі на волю. Быццам дзівіцца: як можна самахоць замкніцца ў цеснай келетцы? А ў келетцы парна. Два столічы. На адным прылады пісаць: чорная й чырвона хварбы, гусіныя пёры. На другім сядзіць сястра Аўфрасінья. Левая рука ўсьпёртая локцем аб калена, далоні на разгорнутым пэрагаміне, правая рука выводзіць літару па літарах. Асьцярожна, акуратна. Марудная праца.

Плынуць гады за гадамі. Ужо на простая сястра Аўфрасінья, а слáйная на целую Полаччыну, на усю крэвіцянскую зямлю, ігуменія манаstryra. І ўсяроўна маладая, прыгожая...

Гады за гадамі плынуць. Ужо не маладая, прыгожая ігуменія, а старэнкай, сівая... Толькі съяды мінуета красы яшчэ знаць. І вось заманулася старэнкай ігуменія паклапацца гробу Хрыстоваму. Паехала. Праз слаўны Канстантынопаль-Царгород на Ерузалем. Дарагое кадзіла вязець у падарунку. Далёкая дарога, старыя косьці... Расхварэлася ігуменія Аўфрасінья. Ці вымаліла ў Хрыста съмерць сабе, старэнкай? Можа, пачываючы недалёкую скапічыну сваю, знакор сюды ехала?.. Памерла. Ля съятоўнага Гробу Хрыстовага, далёка-далёка ад Бацькаўшчыны свае, для якой аддала ўсё свае жыццё.

Сумны, глухі караван вяртаўся на Полаччыну без ігумені-князёўны.

Ужо не старэнкай ігуменія Аўфрасінья, а съята Аўфрасінья. У памяці палачанаў засталася жыць вечна. А нашчадкам іхным суверным — патронка, абаронніца-заступніца сягоныя.

Съята Аўфрасінья, князёўна-манашка, лялея чыстая, малі Бога за нас!

За Бацькаўшчыну нашую, зямлю крэвічанскую. За долю ёй, волю ў шчасціце. Няхай станеца!

